

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1TdoVS/5/2025
Identifikačné číslo spisu:	4124011571
Dátum vydania rozhodnutia:	20.05.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Zeleňáková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4124011571.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Martiny Zeleňákovvej a sudcov JUDr. Františka Moznera, JUDr. Petra Paludu, JUDr. Martina Bargela a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci obvineného I. I., pre obzvlášť závažný zločin podvodu spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 20. mája 2025 v Bratislave o sťažnosti obvineného I. I. proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. marca 2025, sp. zn. 5 Ndt 2/2025, takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušuje napadnuté uznesenie.

Podľa § 32 ods. 3, ods. 5 písm. d) Trestného poriadku a z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku sudca Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Juraj Kliment je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania vo veci obvineného I. I., vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 5 Ndt 2/2025, pre pomer k obhajcovi Mgr. Marekovi Parovi.

Odôvodnenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku sudca najvyššieho súdu JUDr. Juraj Kliment nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania vo veci obvineného I. I. vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Ndt 2/2025.

Proti tomuto uzneseniu podal, v zákonom stanovenej lehote, riadne a včas obvinený I. I. (ďalej tiež „obvinený“ alebo „sťažovateľ“), prostredníctvom svojho obhajcu, sťažnosť.

V písomných dôvodoch podanej sťažnosti obvinený uviedol, že podstata jeho námietky zaujatosti podanej na sudcu JUDr. Juraja Klimenta spočíva v pretrvávajúcom nepriateľskom pomere menovaného sudcu k jeho obhajcovi Mgr. Marekovi Parovi, ktorý bol najvyšším súdom právoplatne vylúčený v iných trestných veciach, a to uzneseniami z 21. augusta 2024, sp. zn. 2 TdoVS 2/2024, 2 TdoVS 3/2024, z 9.

októbra 2024, sp. zn. 2 TdoV 5/2024 a z 11. novembra 2024, sp. zn. 1 TdoVS 7/2024, na ktorých odôvodnenia odkázal.

Pretrvávajúce tohto negatívneho pomeru, podľa názoru obvineného, dokumentujú výroky sudcu JUDr. Juraja Klimenta na adresu Mgr. Mareka Paru počas medializovane pokrývaného disciplinárneho konania, ktoré namietaný sudca interpretuje ako pomstu, Mgr. Mareka Paru označuje za pomstychtivú osobu a v tomto ohľade navrhuje jeho výsluch ako aj vykonanie viacerých dôkazov, ktoré preukazujú ich negatívny vzťah.

V odôvodnení napadnutého uznesenia, podľa názoru sťažovateľa, chýba vysvetlenie: (i) z akého dôvodu dotknutý senát nepoznal a nepoužil právoplatné rozhodnutia najvyššieho súdu, (ii) akým spôsobom je vnímaný pomer sudcu JUDr. Juraja Klimenta k Mgr. Marekovi Parovi a (iii) či sa postoj namietaného sudcu v tejto otázke medzičasom zmenil.

Podľa názoru obvineného sa negatívny vzťah medzi dotknutými osobami nezmenil. Sudca JUDr. Juraj Kliment naďalej nezdraví jeho obhajcu a verejne - počas mediálnych vystúpení sprevádzajúcich disciplinárne konanie vedené na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 33D/6/2024, na základe podnetu Mgr. Mareka Paru, sa na jeho adresu vyjadruje nepravdivo a veľmi negatívne. Pochybnosť o nestrannosti namietaného sudcu zároveň posilňuje neochota prijať závery vyššie uvedených rozhodnutí.

V podstate z týchto dôvodov obvinený navrhol, aby najvyšší súd podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie a sám rozhodol o vylúčení sudcu JUDr. Juraja Klimenta z vykonávania úkonov trestného konania vo veci vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Ndt 2/2025 pre jeho pomer k obhajcovi Mgr. Marekovi Parovi.

Iný senát najvyššieho súdu [§ 32 ods. 5 písm. d) Trestného poriadku, § 18 ods. 1, veta druhá, zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov] - ďalej tiež „sťažnostný senát“ po zistení, že sťažnosť obvineného spĺňa všetky formálne podmienky, preskúmal v súlade s § 192 ods. 1 Trestného poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia ako i konanie jemu predchádzajúce a dospel k záveru, že podaná sťažnosť je dôvodná.

Nad rámec všeobecných východísk týkajúcich sa (ne)zaujatosti sudcu, ktoré sú súčasťou napadnutého uznesenia, sťažnostný senát ohľadne pomeru sudcu k obhajcovi podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku uvádza, že medzi týmito osobami pri plnení ich pracovných úloh, najmä plynutím času a početnosťou úkonov, pri ktorých sa stretávajú, celkom prirodzene vznikajú pracovné vzťahy, ktoré môžu vyústiť do prejavov kolegiality alebo neprívetivosti. Pokiaľ tieto prejavy, resp. vzťah nedosiahnú určitú kritickú úroveň - prerastajúcu do úzkeho osobného priateľstva alebo nevraživosti, od sudcu sa očakáva schopnosť udržať si odstup od podobných neželaných vplyvov na výkon jeho funkcie. Pri rozhodovaní o námietke zaujatosti je preto potrebné individuálne skúmať povahu a intenzitu prejavov medzi sudcom a osobami uvedenými v § 31 ods. 1 Trestného poriadku, pričom vylúčenie úradnej osoby z vykonávania úkonov trestného konania je opodstatnené, ak ich vzťah z objektívneho hľadiska vzbudzuje rozumnú pochybnosť, či si dotknutý sudca dokáže v konaní udržať požadovaný odstup. Pritom platí, že kvalita a hĺbka ich vzťahu sa časom môže meniť.

Námietka zaujatosti sudcu JUDr. Juraja Klimenta spočíva v jeho trvajúcom negatívnom pomere k obhajcovi Mgr. Marekovi Parovi, ktorý bol najvyšším súdom opakovane potvrdený uzneseniami z 21. augusta 2024, sp. zn. 2 TdoVS 2/2024, 2 TdoVS 3/2024, z 9. októbra 2024, sp. zn. 2 TdoV 5/2024 a z 11. novembra 2024, sp. zn. 1 TdoVS 7/2024.

Najvyšší súd týmito rozhodnutiami vylúčil sudcu JUDr. Juraja Klimenta z vykonávania úkonov trestného konania, keďže súhrn viacerých okolností uňho vyvolával objektívnu pochybnosť, že si v týchto veciach, pre negatívny pomer k obhajcovi Mgr. Marekovi Parovi, nedokáže udržať profesionálny odstup, a teda vystupovať nestranne.

Okolnosti, ktoré vylučujú sudcu JUDr. Juraja Klimenta z vykonávania úkonov trestného konania pre pomer k obhajcovi Mgr. Marekovi Parovi, zhrnul najvyšší súd v uznesení z 11. novembra 2024, sp. zn. 1 TdoVS 7/2024, nasledovne:

«V prvom rade treba poukázať na vyjadrenia sudcu JUDr. Juraja Klimenta počas ústneho odôvodňovania uznesenia najvyššieho súdu z 2. mája 2022, sp. zn. 5 Tost-š 10/2022, ktorým bol Mgr. Marek Para ako obvinený vzatý do väzby.

Sudca JUDr. Juraj Kliment vtedy uviedol, že: „opätovné otvorenie tohto vyšetrovania je taký odkaz všetkým tým osobám a odkaz v tom, že žiaden skutok do budúcnosti nezostane nevyšetrený a rovnako nezostane prípadne nevyvodená konkrétna zodpovednosť konkrétnych osôb. Zároveň je to zdvihnutý prst všetkým tým osobám, ktoré by chceli v tomto trende pokračovať.“

Pokiaľ sa v napadnutom uznesení (na s. 19) uvádza, že: „vyjadrenie o zdvihnutom prste (...) sa netýkalo osoby Mgr. Mareka Paru, ale tretích osôb“, sťažnostný senát poukazuje na nález ústavného súdu zo 7. marca 2024, sp. zn. I. ÚS 74/2023, ktorým bolo vyslovené porušenie práv sťažovateľa Mgr. Mareka Paru okrem iného uznesením najvyššieho súdu zo 6. júna 2022, sp. zn. 2 TdoVS 2/2022, ktorým bola zamietnutá sťažnosť Mgr. Mareka Paru proti uzneseniu najvyššieho súdu z 2. mája 2022, sp. zn. 5 Tost-š 10/2022, o nevyklúčení sudcu JUDr. Juraja Klimenta, v ktorom (55. bode) je zvýraznená potreba kontextuálneho chápania citovaného výroku tým spôsobom, že: Pokiaľ sudca posielal verejnosti odkaz, ktorý sám označil ako „zdvihnutý prst“, logicky a rozumne sa dá vyhodnotiť táto situácia jedine tak, že sa javí (teória zdania), že touto nie zdržanlivou formuláciou vo veci, ktorú predmetný senát prejednával, obsahujúcou varovanie (výstrahu) ostatným, oslabuje zdanie, že dokáže predmetnú trestnú vec posúdiť nestranne. Rovnako neexistuje rozumný predpoklad, prečo by sa obsah tohto vyhlásenia nemal vzťahovať aj na sťažovateľa, keďže (nadväzujúc nielen na vecný, ale aj na časový kontext veci) išlo práve o jeho trestnú vec, ktorú predmetný senát v tom čase riešil, a ktorého najvyšší súd (na rozdiel od špecializovaného trestného súdu, pozn.) zoberal do väzby. Osobitne je potrebné upozorniť aj na skutočnosť, že išlo o vyjadrenie, ktorým príslušný sudca komentoval rozhodnutie senátu, a ktoré nenašlo miesto v odôvodnení samotného napadnutého uznesenia (čo sudca sám neskôr vysvetľoval). Išlo teda o akési komentovanie kontextu veci (bezprostredne dokonca nesúvisiace s prebiehajúcim procesným úkonom súdu, ktorým bolo rozhodovanie o väzbe) a nie o výlučne zdržanlivé, vecné a odborné odôvodnenie rozhodnutia po jeho vyhlásení.

Napriek tomu, že citované vyjadrenie sudcu JUDr. Juraja Klimenta sa týkalo inej trestnej veci a súviselo s porušením prezumpcie nevinoty, a preto by sa mohlo zdať, že sa jeho význam neprenáša do tejto veci a už vôbec nie v situácii, ak v nej Mgr. Marek Para vystupuje v pozícii obhajcu, v kontexte s ďalšími skutočnosťami zapadá do záveru o negatívnom postoji sudcu JUDr. Juraja Klimenta k obhajcovi Mgr. Marekovi Parovi.

Bez povšimnutia neostali ani vyhlásenia Mgr. K. D., D. L., G. L. a G. I., z ktorých vyplýva, že sa pred nimi mal sudca JUDr. Juraj Kliment opakovane a v podstate zhodne vyjadrovať o Mgr. Marekovi Parovi ako o mafiánskom advokátovi, mafiánovi a v tejto súvislosti mal odhovárať Mgr. K. D. od spolupráce s ním s odôvodnením, že si tým pošpiní meno a získa označenie mafiánskej právničky, resp. zničí život.

Potrebu zaoberať sa dotknutými vyhláseniami zdôraznil ústavný súd v už citovanom náleze (bodoch 48. a 49.) zo 7. marca 2024, sp. zn. I. ÚS 74/2023, keď uviedol, že: ...pokiaľ by boli na adresu sťažovateľa (Mgr. Mareka Paru; pozn.) použité výrazy ako „mafián“, „mafiánsky advokát“ alebo že „ničí svedkyňu život“, prípadne aj iné „veľmi negatívne veci“, pričom takéto vyjadrenia mali byť prednášané nie jednorázovo, ale opakovane a pred viacerými osobami v dlhšom časovom období minimálne v rokoch 2015 - 2018 (...), nemožno takéto prednesy považovať za „nie ... natoľko expresívne a ani osobné, aby ho diskvalifikovali z konania a rozhodovania v tejto veci“, ako k tomu dospel najvyšší súd. Ak by sa tieto vyjadrenia potvrdili, ich intenzita a priakosť by manifestovali potenciál vyslovenia pochybností o nezáujatosti predmetného sudcu, minimálne s ohľadom na kritériá testu tzv. teórie zdania (...)

prednesené výroky ipso facto majú z ústavnoprávneho hľadiska potenciál predstavovať kvalifikovaný dôvod na vylúčenie osoby z vykonávania úkonov trestného konania...

Sudca JUDr. Juraj Kliment k tejto časti námietky zaujatosti uviedol, že jemu pripisované vyjadrenia o Mgr. Marekovi Parovi sa nezakladajú na pravde a že Mgr. K. D. videl dvakrát v živote. Prvýkrát, keď si ako študentka vysokej školy prišla do jeho kancelárie na najvyššom súde na prosbu jej otca podpísať knihu týkajúcu sa kauzy V. a druhýkrát v súvislosti s trestnou vecou obžalovaného L. G. L., otca Mgr. K. D., pozná z videnia, keďže si dlhé roky so svojim bratom, D. L., prenajímali priestory v dome nachádzajúcom sa oproti jeho nehnuteľnosti, pričom s G. L. teraz ani v minulosti neudržiaval žiadny relevantný kontakt. G. I. pozná, nakoľko s ním v minulosti prichádzal do osobného styku, keď sa ich deti zúčastňovali rôznych turnajov. Sudca JUDr. Juraj Kliment uviedol, že vo vzťahu k týmto osobám si nie je vedomý žiadnych nenávistných prejavov k obhajcovi Mgr. Marekovi Parovi.

Na podklade uvedených skutočností nie je možné prijať spoľahlivý záver o obsahu rozhovorov sudcu JUDr. Juraja Klimenta s Mgr. K. D., G. L., D. L. a G. I., nakoľko každá z dotknutých strán ho interpretuje rozdielne. Najvyšší súd si pritom uvedomuje riziká spojené s vylúčením sudcu na základe nepodložených a sudcom popretých tvrdení tretích osôb. V tomto prípade však nie je sporné, že k osobnému kontaktu medzi týmito osobami došlo, pričom ani sudca JUDr. Juraj Kliment nevyviedol, že by sa ich rozhovor týkal osoby Mgr. Mareka Paru; v tejto súvislosti uviedol len toľko, že si subjektívne nie je vedomý negatívnych prejavov voči jeho osobe. Berúc do úvahy celkový kontext posudzovanej veci, pochybnosť o nestrannosti sudcu JUDr. Juraja Klimenta k Mgr. Marekovi Parovi, ktorú aj týmto spôsobom predostrel obžalovaný, nebola celkom vyvrátená, resp. má reálny základ, čo minimálne tiež oslabuje zdanie nestrannosti sudcu JUDr. Juraja Klimenta.

Poskytovanie právnych služieb obhajcom je založené na dôvere medzi advokátom a jeho klientom, pričom súdu spravidla neprináleží hodnotiť kvalitu činnosti obhajcu v trestnom konaní (výnimku v tomto smere predstavuje oslobodenie od povinnosti obhajovania podľa § 43 Trestného poriadku). V tomto ohľade je neprípustné, aby sa sudca vyjadroval k dôvodom, ktoré obvineného viedli k zvoleniu si konkrétneho obhajcu a nimi dohodnutej obhajobnej taktiky, ak táto neprekračuje hranice zákona (uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky z 19. novembra 2008, sp. zn. 3 Tdo 1291/2008).

Z požadovanej zdržanlivosti vo vyjadreniach sudcu sa z tohto dôvodu vymyká kritické hodnotenie postupu obhajcu Mgr. Mareka Paru v trestnej veci obžalovaných Ing. G. L., PhD. a prof. Ing. H. L., CSc., ktorej predsedal JUDr. Juraj Kliment, a to v odôvodnení uznesenia najvyššieho súdu zo 16. apríla 2018, sp. zn. 5 To 6/2017, v ktorom sa uvádza: „Skutočnosť, že títo obžalovaní taktiež nevyužili možnosť konania o dohode o vine a treste, treba pripísať skôr prehnaným ambíciám zo strany niektorých zvolených obhajcov. Títo vo veciach s jednoznačnou dôkaznou situáciou nepochopiteľne trvajú na obhajobe, ktorá obžalovaných skôr poškodzuje, ako im pomáha. Rovnako to tak bolo v posudzovanej trestnej veci, kedy obžalovaní Ing. G. L., PhD. a prof. Ing. H. L., CSc. navyše na poslednú chvíľu svojou obhajobou poverili obhajcu Mgr. Mareka Paru, ktorého obhajobou docielili len a len oddialenie právoplatného rozhodnutia o veci, pretože iný výsledok (zamietnutie odvolania) za tejto dôkaznej situácie sa ani nedal očakávať. Namiesto je potom aj otázka, či išlo o účelne vynaložené náklady zo strany obžalovaných pri takomto spôsobe obhajoby a jeho výsledku.“ Tento neprimeraný prejav sudcu mal pritom pôvod výlučne v činnosti Mgr. Mareka Paru ako obhajcu.

Napriek tomu, že samotné neopätovanie pozdravu nestačí na vylúčenie sudcu z konania a rozhodovania vo veci, vzájomné nezdravenie sa v tomto prípade dokresľuje negatívny vzťah medzi sudcom JUDr. Jurajom Klimentom a obhajcom Mgr. Marekom Parom.»

V konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 5 Ndt 2/2025 vystupujú dotknuté subjekty v rovnakom procesnom postavení (sudca a obhajca), od vydania uznesení najvyššieho súdu z 21. augusta 2024, sp. zn. 2 TdoVS 2/2024, 2 TdoVS 3/2024, z 9. októbra 2024, sp. zn. 2 TdoV 5/2024 a z 11. novembra 2024, sp. zn. 1 TdoVS 7/2024, uplynul relatívne krátky čas (posledné z rozhodnutí bolo vydané iba približne pred šiestimi mesiacmi), ktorý nepredstavuje dostatočný časový priestor na zmenu

vzájomného vzťahu medzi dotknutými osobami a nič nenasvedčuje tomu, že by k takejto zmene došlo, najvyššiemu súdu nie sú známe žiadne také skutočnosti, ktoré by mali vplyv na aktuálnosť vyššie uvedených záverov.

A hoci podanie žaloby na ochranu osobnosti, trestného oznámenia alebo podnetu na podanie disciplinárneho návrhu na určitého sudcu bez ďalšieho nespôsobuje jeho vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania (k tomu pozri rozhodnutia uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 11/2009-I. a 22/2011), v kontexte vyššie uvedeného je potrebné vziať do súvisu, že voči sudcovi JUDr. Jurajovi Klimentovi prebieha medializované disciplinárne konanie na základe podnetu Mgr. Mareka Paru, t. j. vo vyššom procesnom štádiu - po stotožnení sa navrhovateľa s obsahom podnetu na podanie disciplinárneho návrhu, ktorého predmet konania tvoria skutky týkajúce sa rozhodovania najvyššieho súdu o vzatí Mgr. Mareka Paru do väzby vrátane spôsobu ústneho odôvodnenia tohto rozhodnutia sudcom JUDr. Jurajom Klimentom.

Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd jednomyselne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.